

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 > — >
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Egy óra . . . — > 50 >
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó fölszó-
lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papír- és könyvkereskedéseiben.

Fölvívás előfizetésre.

Mai számunk utolsó lévén ez évnegyedben, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseiket lapunkra megújítani sziveskedjenek.

Lapunk, mely legrégebb magyar lap me-
gyénkben, továbbra is hű öre marad a közér-
deknek, amit annál inkább megtehet, mert tel-
jesen független minden egyéni vagy klik-befo-
lyástól.

Hasábjain fölhalálja az olvasó a vezércikk-
ben a fontosabb napi kérdések tárgyilagos is-
mertetését, az érdekesebb politikai újdonságokat,
közérdekű cikkeket; hirrovata bő, tárczája és
csarnoka változatos és érdekes elbeszéléseket
és novelleket hoz; közgazdasági rovata mind-
azt fölöleli, mit ezen rovatot olvasók érdeklél-
nek: egyszóval iparkodik változatos és ér-
dekes anyagot nyújtani, hogy a t. olvasó-közön-
ség nagybecsű pártfogását továbbra is kiérde-
melje.

Előfizetési ára oly csekély, hogy bárki is
könnyen nélkülözheti a negyedévre vagy egy
hónapra eső előfizetési díjat.

Vidéki előfizetőinket kérjük, amennyiben
előfizetésük e hó végével lejár, azt az idemel-
lékelt póstai utalvánnyal megújítani siessenek,
nehogy a lapok szétküldésében zavar támadjon.

Előfizetési díj:

félévre . . . 3 frt,
negyedévre . 1 frt 50 kr.
egy óra . . . — 50 kr.

tisztelettel

A „Pécsi Figyelő”

(„Pécsi Hirlap”)

kiadóhivatala.

Dunántuli dal szövetség.

A győri és soproni lapokban már jó
idő óta olvashattunk apróbb-nagyobb cik-
kelyeket a dunántuli daloskörök szövet-
ségbe vonásának eszméjéről. A tél elején
Győrben volt is gyűlés e tárgyban, s ezen
a győri ének- és zene-egylet és a soproni
férfi daloskör kimondotta, hogy a dunán-
tuli dalos egyleteket és köröket szövet-
kezésre hívják föl. A fölvívó memorandu-
mot a „Pécsi Dalárda” megkapta s
a legközelebb megtartandó évi közgyű-
lésen szóvá is teszi s megvitatta, hogy
szükséges-e a szövetkezés vagy sem.

A nagy gonddal kidolgozott memo-
rándum mindenekelőtt azt a kérdést veti
föl, hogy az országos daláregyesület meg-
felel-e céljának, képviseli-e a magyar da-
losok érdekeit, megkönnyíti-e azok mű-
ködését és műveli-e a magyar dalt és
zenét nemzeti irányban? Az egyesület 26
éves multja azt bizonyítja, hogy e cél
megvalósítására nem sokat tett; igyekszik
ugyan megteremteni azokat az eszközöket,
melyek az egyesület céljának elérését
elősegíthetnék, de ez az igyekezete meddő;
keveset tett a magyar dalosok érdekében
és még kevesebbet az erők egyesítésére
s a magyar dalnak nemzeti irányban való
művelésére. Ennek oka az egyesület ne-
hézkességében keresendő.

A rendelkezésére álló anyagi és szel-
lemi eszközök elégteleneknek bizonyultak
arra, hogy a tagegyesületekben az érdek-
közösség tudata fentartassék s azok a
közös zászló iránt vállalt kötelezettségek
teljesítésére ösztönöztessenek. Hiányzott
továbbá az a vonzóerő, mely az egyesü-
lésnek előfeltételét képezi.

A közérdeklődés ébrentartására és a
kitűzött célok elérésére nem elégséges
két-három évenként egyszer összejönni, a
versenyterre kiállani, itt néhány verseny-
darabot elénekelni, képviselők által a köz-
gyűléseken megjelenni, itt a központi tisz-
tikart és a választmányt megalakítani, szép
beszédeket mondani és végrehajthatatlan
határozatokat hozni és azután azzal a
megnyugtató tudattal haza térni, hogy
már most újabb 2—3 évre biztosítva van
a pihenés

Az egyesület 26 év alatt 12 dalos
versenyt rendezett és mindössze ennyit
tett a hazai dalművészet érdekeiért. Ezek
az ünnepek pedig cseppet sem vittek
közelebb a célhoz.

A haladás akadályai a tagegyesüle-
teknek egymás és a központ iránt való
közönyében keresendők. a tagegyesületek
és a központ közötti szellemi szolidaritás
kötelekei majdnem oly lazák most is, mint
26 évvel ezelőtt voltak. A közgyűléseken
egymás ellen küzdő áramlatok az egyes
tagegyesületeket még jobban elidegeni-
tették egymástól és a központtól. A bi-
zalmatlanság; a sértő gyanúsítások, a köz-
ponttal való elégedetlenség közönyt von-
tak maguk után. A központ mindezek
következtében kifáradt és az egyesület
általános tespedése következett be.

A győri és soproni egyesületek a
vidékenként való szövetkezés útján vélik
az országos cél elérésének. A memo-
rándum a vidéki, kerületi szövetségek ala-
kítását az országos szövetkezéssel elvállalt
kötelezettség folyományának jelzi s fölvívja
a dunántuli egyesületeket, hogy lépjenek
be a szövetségbe.

A dunántuli dalosközség a dunán-
tuli dalegyesületek egységes csoportjából
állana. mozgó központtal, melynek kor-
mányzó, adminisztráló közegeként egy
minden díjazás nélküli tagokból álló vá-
lasztmány szerepelne. A tagegyesületek mér-
sékelt díjai képeznék a „Dunántuli dalszö-
vetség” jövedelmét, melyet tisztán csak
dal és zeneművészeti célokra fordítanának.
Ilyen célok, melyek közvetve az országos
daláregyesület céljait segítenék elő:

1. a dalművészet ápolására és a Du-
nántulban a művészi érzék nevelésére kö-
zös hangversenyek rendezése;

2. a közös hangversenyek iránti ér-

deklődés emelése végett a közreműködők
jutalmazására pályadíjak kitűzése;

3. országos jelentőségű és a Dunán-
tult kiválólag érdeklő jótékonyág gya-
korlása.

Szóval a hazai és művészi érdekek
ápolására minden tőle telhetőt elkövetni,
az elhanyagolt magyar dalt és zenét nem-
zeti irányban elősegíteni, a magyar ere-
deti karénekeket a dunántuli dalszövetség
kebelében egyesülő dalegyesületeknek köz-
kincsévé tenni, a zeneirodalom, valamint
a szakirodalom fejlődését előmozdítani,
kerületünkben a dal és zeneművészet iránti
fogékonyságnak és érdeklődésnek ébren-
tartása által ezen ország részben az állam-
test kulturtörékvéseinek vérkeringését élén-
kíteni és így az orsz. daláregyesület cél-
jainak megvalósításában elősegíteni — ez
volna a „Dunántuli dalszövetség” célja.

A dunántuli kerület, mint az ország-
nak politikailag határolt része, a „Dunán-
tuli dalszövetség” megalakításával nem
helyezi magát szembe az orsz. daláregye-
sület által képviselt országos jelentőségű
közérdekkel. Célja nem az, hogy ez utób-
bival szemben egy külön dalszövetséget
alapítson. A „Dunántuli dalszövetség”-et
kerületünkben a hazai műviszonyok eme-
lése, fejlesztése és az orsz. daláregyesület
által képviselt összecsél és összérdek meg-
valósításának elősegítése, tehát kerületünk
kultur politikai hivatásának öntudata —
teszi szükségessé. A „Dunántuli dalszö-
vetség” kebelébe felvesz minden, bármily
kis dalegyletet, tehát olyan dalegyleteket
is, a melyek az orsz. daláregyesületnek
nem tagjai, mert szükségesnek tartja, hogy
üdvös mozgalmát a kerület minden részére
kiterjessze.

Az alakuló gyűlés Sopronban 1. évi
május hó 20. napján, azaz pünkösd va-
sárnap előtti szombaton tartatik meg. Ezen
állapítatnak meg a szervezkedés módo-
zatai is. Utánna következő napokon
pedig kiváló művészi erők közreműködé-
sével nagy közös hangversenyek rendez-
tetnek és Liszt Ferencz nagy hazánkfia
szobrának leleplezési ünnepélye folyik le
az egész művész világ érdeklődése mellett
Sopronban.

A memorándum így végzi a fölvívó
szót:

„Most kibontjuk a zászlót, melyet a
művészi erők egyesítésére tűztünk ki és
a melynek szolgálatára Dunántul összes
dalegyleteit fölvívjuk. Dunántulban lett el-
vetve az orsz. daláregyesület eszméjének
magja is. A pécsi országhirű dalegylet,
mely a műtörténelem kitörölhetetlen be-
tűje szerint a hazai dalárügyre legtöbb
dicsőséget hozott — rendezett legelső iz-
ben a dalegyletek egyesülésére országos

dalárünnepélyt. S most ismét Dunántul siet első sorban megtenni a kezdeményező lépéseket a vidéki művészi élet fejlesztésére s így közvetve az orsz. daláregyesület céljának megvalósítására.

S ezt a kezdeményező lépést azzal az önzetlennel, a köz javára szolgáló hazafias tudattal tesszük meg, hogy hazánk kulturális fejlődését mozdítjuk elő és ezzel az ország kösvagyonának gyarapításához járulunk.

S járuljon ehhez a gyarapításhoz a Dunántulnak minden hazafiasan érző dalegylete. A férfi kort ért, izmos, magukban is életkepes dalegyletek azért, hogy erőt kölcsönözzenek a gyengébbeknek s az utóbbiak azért, hogy életet nyerjenek az erősebbektől. Mindannyian pedig a közös célért; a Dunántulban összekötő kapcsot létesíteni a közös célra törő művészi erőknél.

Művelni a dalt és a dallal művelni — ez van felírva a mi lobogónkra, a melyet a Dunántulban körül hordozunk.

A magyar géniusz vezessen és segítsen bennünket utunkon!

A törvényes kamatláb leszállítása. A valutaszabályozás, valamint a konverziók legjelentősebb következménye a kamatláb általános csökkenése. A kölcsöntőke olcsóbbodása természetesen nem maradhat befolyás nélkül a törvényes kamatlábra sem, mely a bíróság előtt érvényesíthető és a mely továbbra nem maradhat meg hat százaléknak. E viszonyoknak megfelelően az igazságügyminiszter, egyetértésben a pénzügyminiszterrel, törvényjavaslatot dolgoztat ki, mely — mint értesülünk — lényegesen le fogja szállítani a hat százalékos kamatlábat.

HIREK.

— **(Edelsheim-Gyulay br. meghalt.)** Kevés katonának emlegették Magyarországon a nevét annyit, mint Edelsheim-Gyulay Lipót bárót a volt Budapesti hadtestparancsnokét. Jeles katona és hős volt a szó teljes értelmében. Vitézsége gyors karrierhez juttatta, de neki esze is volt hozzá, hogy e karriert megérdemlje s hogy betöltött állásaiban szintén újból és újból kitüntesse magát. Rettegett parancsnok volt, de csak a tisztikar előtt; a legénység szerette, bár a tisztikar hibái miatt a legénységnek is fáradnia kellett; de legalább jól megdicsérte a fiukat, kik megteszik kötelességüket, a tisztikar pedig rendszeren hosszú orral tért haza a gyakorlótérrel. Mert a magyar nemzeti érzelmek felé hajlott, mert magyar honpolgárságot szerzett, mert Janszky ismeretes sértő eljárását tapintatlanságnak merte nevezni: nyugalmába kellett menie magas neki, aki annyi ügyetlen rangu katonát küldött nyugalmába. Azóta a magyar főrendi háznak volt tagja s a magyar közelet egyik rokonszenves alakja. Ez a jeles ember egy év óta betegeskedett, míg hétfőn reggel 5 óra tájban meghalt. Edelsheim Lipót 1826-ban született Karlsruheban; az olasz hadjárat után Gyulai báró tábornagynagy és az osztrák hadak főparancsnoka, ki neki unokabátyja volt, fiává fogadta, urodalmainak örökösevé nevezte ki s nevét is reá hagyta. Így lett a népszerű katona Edelsheim Gyulay báróvá.

— **(A miniszter leirata a megyéhez az új drávai hid érdekében.)** Lukács kereskedelmi miniszter a következő rendeletet intézte a megye közönségéhez:

A Dráva-Szabolcs és Doljni Miholjác között tervezett állandó hid tárgyában f. évi január hó 9 én tartott rendes közgyűlésében 23. sz. a. hozott s ugyanazon közgyűlésből és ugyanazon szám alatt kelt jelentéssel elem terjesztett határozata szerint — a közönség kimondja, hogy a tervezett állandó hid létesítését szükségesnek és célszerűnek nem tartja. Ezen határozata ellen Siklós nagyközség és Dr. Külley Zoltán vármegyei bizottsági tag fölebbezett. Mielőtt a hozott határozatra nézve érdemlegesen döntenék, a következőkre nézve hívom föl a közönséget: Azon körülmény, vajjon a szóban lévő

hidnak helye kizárólag Horvát-Slavon ország, vagy pedig részben Magyar és részben Horvát-Slavon ország területén fogna-e lenni. — Kellően igazolandó. Fölhívom a közönséget, hogy az illető térképeket, illetve okiratokat terjeszse föl. A mi a hid építési költségeihez való hozzájárulást illeti, azon esetben, ha a hid egészben Horvát-Slavonország területén fekszenék, önként érthető, hogy a közönség az 1890. évi I. t.-cz. alapján a szóban forgó hid költségeihez való hozzájárulásra, — a mennyiben területe nem érintetnék — törvényszerűen nem kötelezhető, ez azonban nem zárja ki azt, hogy miután ezen hid létesítése Baranya vármegye főleg egyrészt nézve úgy kereskedelmi, mint ipari és mezőgazdasági szempontból nagy fontossággal bír, továbbá miután még hadászati szempontok is fölülte kívánatosnak teszik, hogy Barcs és Eszék között Doljni Miholjácnál hid létesítsék, a közönség törvényhatósági utalapja terhére a hid építését a maga részéről is támogassa és megfelelő intézkedések által előmozdítsa.

Fölhívom tehát a közönséget, hogy egyrészt a törvényhatósági utalap terhére való önkéntes hozzájárulás kérdését vegye újból fontolóra, — másrészt indítsa meg az érdekeltekkel is a tárgyalásokat, oda hatván, hogy a szóban levő hid építéséhez az érdekelt községek és magánosok megfelelő összeggel hozzájáruljanak. A hozzájárulás iránti tárgyalások eredményéről mielőbb tegyen hozzám jelentést. Ez az ügy a jövő hó 10-én tartandó megyei közgyűlésen valószínűleg újból tárgyalás alá kerül.

— **(Somogyi szintársulatának megérkezése.)** Somogyi Szegedről kedden 28-án érkezett meg társulatával — éjjel. Az új tagok a hét folyamán szintén megérkeznek. A z első előadás husvét első napján lesz, mely alkalommal színre kerül Madách „Ember tragédiája“ fényes kiállításal. A főszerepeket Pethes (Ádám), Szendrői Ella (Éva) s Peterdi (Lucifer) játsszák. Hétfőn: „Sárga csikó“, Csepregi népszínműve, Szathmári Zsuzsa, az új népszínműnekesnő bemutatójául; kedden: „Hoffmann meséi“ opera, melyben Sz. Nagy Imre, az új lyrai tenorista lép föl először közönségünk előtt; szerdán: „Francillon“ Dumas színműve R. Balog Etel az új drámai primadonna bemutatójául. Az első héten fog először színre kerülni a fővárosban oly nagy tetszést aratott „Próbaházasság“ is, Gerő Károly legújabb népszínműve.

— **(A „Baranyamegyei gazdasági ipar- és kereskedelmi részvénytársaság“)** czímmel létesítendő új pénzintézet megalkulhatása céljából fölkéri az igazgatóság mindazokat, kik részvényeket jegyeztek, hogy a részvénytőke 30 százalékat f. é. márczius hó 31-ig a pécsi egyesült külv. takarékpénztárnál fizessék be; — azok pedig, kiknél gyűjtőívek vannak, ezeket a fönti napig ugyanazon helyen benyújtani sziveskedjenek.

— **(Kis gazdák bormérési joga.)** Megyénkben több helyen fölszóltak a czégeres bormérésnek a regale-törvény értelmében való betiltása miatt. A baranyavári járásból küldött ség is ment föl ez ügyben a pénzügyminiszterhez. Egy már elbirált konkrét esetben a miniszter kijelentése a következő volt: A czégeres bormérés iránt beadott folyamodásnak a törvény keretén belül nem lehet eleget tenni; a kisgazdák érdekében azonban ajánlja a miniszter a borárusító szövetkezetek létesítését, melyek nyílt kimérő üzettel is birhatnának. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a pécsi korcsmai engedélyek sorsa is el van döntve a pénzügyigazgatóság által s legközelebb köztudomásra lesz hozva.

— **(A krajczár-egylet közgyűlése.)** Szombaton délelőtt tartotta évi közgyűlését a „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet“, a tagok kiválóan nagy érdeklődése mellett. Az egylet múlt évi forgalma az 1891. évi forgalomhoz képest 1.580,580 frt 15 krral emelkedett; a vagyoni állapot 140.242 frt 14 krral apadt az 1891. évihez képest. Hogy a múlt év ipari és kereskedelmi pangásához képest ily kedvező volt a forgalmi eredmény, az egyrészt az egylet iránt meggyökerezett bizalomnak fényes bizonyítéka, másrészt az egyleti üzletek vezetésében körültekintő, minden mozzanatot megfigyelő, szakavatott vezérigazgató és a buzgó tisztviselői kar érdeme. A vagyoni állapot csekély esését főleg a múlt évben leszámolt 3176 részletes

évtársulat kifizetése okozta, mely a vagyon állagát több mint fél millióval apasztotta. A közönségnek az intézet iránt viseltető változatlan bizalmát tanúsítja ez is, hogy 1892-ben a részletjegyzések száma 3649-et tett ki. A múlt évben kiadott az egylet: váltókra 1.754,303 frt 95 krt, magánkötvényekre 275.328 frtot, kötelezvényekre 29974 frt 78 krt, zálogra 19.085 frtot, jelzálogkölcsönökre 522.388 frt 90 krt, vagyis összesen 2.601,079 frt 82 krt. A jelen évben az 1887-ediki évtársulatban levő 2891 részletre történik a fölosztás. Ez évtársulat tőkevagyonra tesz 450.996 frtot, ennek tiszta nyerevénye 85111 frt 04 kr. a márczius végeig járó kamattal együtt az összes vagyon 543.797 frt 10 kr. Ez 2891 részletre osztva jut egy részletre 188 frt 10 kr. és marad még 15 frt 88 kr nyerevényrészlet és 16 frt 99 kr kamat mint osztatlan maradék. Az egy-egy részletre eső összegből 10 krt, összesen 289 frt 10 krt és 32 frt 27 kr osztatlan maradékot a közgyűlés a tartalékalaphoz csatolta levonván mégis belőle 50 frt, melyet Baross Gábor emlékszozára adott. A fölosztó évtársulat osztalékának kiosztását, mely rendszerint csak április elsején történik, a pénztár már hétfőn megkezdte, hogy a munkát lehetőleg megossza. Az egylet alapszabályaiban több lényeges pontot változtatott meg a közgyűlés, illetőleg toldott az alapszabályokhoz. Így elhatározta, hogy az egylet hatásköre kiterjesztendő a takaréktári betétek elfogadására és az egyleti tagok igényei kielégítése után nem tagoknak nyújtandó kölcsönökre is. A takaréktári betéteket elfogadhat az igazgatóság minden korlátozás nélkül; kölcsönök fölvételére viszeszámítolás útján vagy egyéb módon azonban csak a befizetett törzsbetétekből alakított törzsvagyon fele összege erejéig. A takaréktári betéteket valamint e kölcsönökért az egylet minden tagja törzsbetéteivel egyetemlegesen kezekedik. Nem egyleti tagok is kaphatnak leszámítolási váltókra, zálogokra, jelzálogokra kölcsönöket, ha az egyleti tagok kölcsön-igényei már kielégítve s az a pénztár állapota megengedi. Módosultak az alapszabályok a többek közt még abban, hogy minden fölosztó évtársulat összes befizetési az utolsó vagyis hatodik évben az igazgatóság által meghatározandó kamatláb mellett takaréktári betétként kezeltenek. A gyűlés végén a fölügyelő-bizottságba hét és az igazgatóságba 9 tagsági hely betöltésére történt szavazás. Beadatott 406 szavazólap 1536 szavazattal; megválasztottak a fölügyelő-bizottságba Schapinger Gusztáv és Hirschfeld Samu, az igazgatóságba Kindl József, Jankovits Hugó, Hoffmann Lajos, Alt Jakab, Schwabach Zsigmond, Ruepprecht Nándor, Miltényi Miklós dr., Jobst László dr. és Höfler N. János.

— **(A gyümölcsoltóheti vásár)** hétfőn és kedden elég jól folyt ahhoz képest, hogy csak állatvásár volt. Leginkább ökröket kerestek Fehérmegyéből való vevők, s néhány olasz vitt el több gebét szaláminak.

— **(A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi gyűlése)** érdekében, mely jövő év nyarán megy végbe, előértekezlet volt hétfőn a nemzeti kaszinóban, ahova Kardos főispán és Ágh dr. hívták meg az érdeklődőket. Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek célja az orvosi és rokntudományok művelőit találkozóra gyűjteni egybe, ahol az egyes szakok saját működésüket és a buvárlatok eredményeit ismertessék és kölcsönösen közöljék, hogy így egymásra és együttesen a nagy közönségre hatva ama tudományokat népszerűsítsék. Itt megvitatták a pontosabb orvosi, természet-tudományi és társadalmi kérdéseket. Ágh Timót dr. az értekezleten e vázlatos ismertetés szerint fejtegette bőven a vándorgyűlések erkölcsi és praktikus hasznát. Az értekezlet aztán megválasztotta a jövő évi vándorgyűlés helyi tisztikarát, mely a következő: elnökök: Dulánszky Nándor püspök és Kardos Kálmán főispán. Al-elnökök: Aidinger János polgármester, Inczedy Dénes főgimn. igazgató és Erreth Lajos dr. kórházigazgató. Titkárok: Ágh Timót dr. főgimn. tanár, Johann Béla dr. orvos és Kiss József főreálisk. tanár. Ezenkívül száztagu választmányt alakított meg az értekezlet, melyet legközelebb az osztályok megalakítását eszközölő értekezlet fog követni.

— **(A „Pécsi Dalkoszorú“)** f. hó 26-án tartotta meg évi rendes tisztújító közgyűlését a nagy számban megjelent működő és pártoló tagok érdeklődése és Jobst László dr.

egyleti elnök vezetése mellett. Krigl József egy-
leti titkár szépen szerkesztett titkári jelentésé-
ben vázolta a daloskör múlt évi működését —
többszöri éljenzéstől félbeszakítva. A pénztári
kimutatás szerint a daloskörnek évi pénztárfor-
galma összesen 879 frt 20 kr. volt; ezen összeg-
ből, mint készpénzgyenleg 13 frt 41 kr. maradt
meg. Az évi mérlegszámla szerint van a dalos-
körnek ingóságokban és követelésekben: 669
frt 21 krnyi vagyona, mi a szerényen működő
ifjú daloskörre nézve valóban szép eredmény.
A közgyűlés harmadik tárgyát a titkos szava-
zással megejtett tisztújítás képezte. Megválasz-
tattak: elnöké Jobst László dr., alelnöké
Tischler Károly, titkárrá Vársárhelyi Gerő, pénz-
tárnokká Krigl József, ellenőrré Pinterits Gyula,
levéltárossá Budán Ferencz. Választmányi ren-
des tagokká: Akantisz Ágost, Bottlik Imre,
Gyenes Ferencz, Kálozy József, Nagyváty Vil-
mos, Reisch György a működő tagok közül és
Graumann János, Schwarcz Károly a pártoló
tagok közül; póttagok Mészáros Lajos és Wolf
György működő tagok. A közgyűlés az elnök
lelkes és buzdító záróbeszéde után zajos éljen-
zések közt ért véget.

— **(A város tiszti főorvosa),** Czi-
rer Elek dr., egyik minapi közleményünkre a
következő sorokat intézte e lap szerkesztőségé-
hez: „Tisztelt szerkesztő úr! Általam nagyra-
becsült lapja f. é. márczius 25-iki számában
„botrány“ cím alatt az közöltetett, hogy Man-
delbaum püczegödör-tisztító vállalkozó legényei
a megyeri úton püczegödör-tartalom-lerakódót
létesítenek. Rögtön utána nézve a dolognak, úgy
találtam, hogy ez nem úgy van. Történt ugyan
a múlt hét egyik napján vigyázatlanság követ-
keztében egy ily trágya-szállító kocsival egy
kis baleset, hogy az földült s tartalma szerte-
folyt; de ma már ez teljesen föl van tisztítva,
s helye is alig látszik. Ami pedig a mi köz-
egészségi ázsiai állapotainkat illeti — fölülte
lekötelezne, ha ezeket velem részletesen
közölné, hogy azok megszüntetését s javítását
erélyesen sürgethetném.“

Hogy kívülről kapott értesülésünk nem
mondott valótlan, azt a tiszti főorvos levele is
igazolja, csupán a hír beküldője tévedett, mikor
a hibában szándékosságot is látott. Ez azonban
nem változtat a dologon. A főorvos úr utolsó
soraira pedig legközelebb visszatérünk.

— **(Stavenhagen hangversenye.)**
Tüneményes ifjunak mondtuk, s ő valóban az.
Huszonnyolcz éves és — egyedüli nyomon kö-
vetője Liszt művészetének. Liszt, a technikai
nehézségek legyőzőjét, akadályt nem ismerő
virtuózát vallja mesterének Stavenhagen, és Liszt
— ha érne — ma Stavenhagen tartaná egye-
dül méltó tanítványának. Amiket legkiválóbb
zongora interpretátorok félretesznek, vagy átirat-
ban vesznek műsorukra, amiket csak egyedül
Liszt volt képes az ő hatalmas és fölülmulha-
talan technikájával az ámuló zenevilágnak be-
mutatni, azokat a műveket vette örökbe Staven-
hagen a hallhatatlan mestertől s utána most ő
mutatja be egyedül a most is nem kevésbé
ámuló zenevilágnak. E mellett Stavenhagenben
van rendkívül sok poézis; nem recitálva ad
elő, nem katedrai tudományal magyaráz, ha-
nem lelke igaz hevével csüng a tárgyán s mű-
vészetével a gyakran száraz zenei anyagba
lelket lehel, többet, mint mennyit szerzője pápa-
szemes zenetudásával beléje helyezni akart ak-
kor, mikor csak a technikai nehézségek kompli-
kációján, a zenei rébuszok fölhalmozásának
mesterségén törté az esztét s e közben a színé-
ről elfeledkezett. Hogy a vasárnapi est külsősé-
geiről is megemlékezzünk, följegyezzük, hogy
nem nagy, de díszes közönség hallgatta a fiatal
zongora-titánt, kinek eleintén keveset tapsolt
ugyan a lekötöttség első negyedóráiban; hanem
annál többet a második pont hat mesteri piészei
után. Stavenhagen e pontnál eltért — mint
mondja: tévedésből — a műsortól — és a Cho-
pin Scherzo-ja helyett egy Mendelssohn-féle
csinos scherzót adott. A hosszas tapsra Liszt
Campagnella-ját és Schubertnek egyik régi
Menuet-jét játszta el újabb viharos tapsokért.
A Liszt féle Hugenotta-ábránd után a közönség,
jó pécsi szokás szerint, föl se kelt helyéből míg
Stavenhagen a fölhangozó közkívánatra a Liszt-
átiratu Erlkönig-et el nem játszta. Erről a bal-
ládáról is tudva van, hogy hajdan Liszten, most
Stavenhagenen kívül senki se tud megbirkózni
nehézségeivel. Nagy volt hát az érdeklődés e
kilátásba helyezett ráadás iránt, melyet a kö-

zönség mintegy előre kikötött annyival is inkább,
mert tavaly a műsoron jelzett ritkaságot egy-
szerűen kifejejtette Stavenhagen. Most engedett
a közóhainak s bucsuzóul eljátszta az első ré-
szét ennek a zenei akadályverseny-darabnak.
Végezetül megemlítjük, hogy a művészszel ren-
desen együtt körutazó Bösendorfer-zongora szál-
lítás közben elkerülte Pécest s Valentinnek az
utolsó órákban ajánlta föl János Engel Gyuláné
kitűnő Bösendorfer-zongoráját — a művész iránti
tisztetéből. Stavenhagen a hangverseny egyik
szünete közben ki is jött a hallgatóság közé
megköszönni a lekötelező szivességet, mely nél-
kül a hangverseny tán el is maradt volna, mert
Stavenhagen nem hajlandó más hangszeren, mint
Bösendorfer-félén játszani. A művész kedden
már Bukarestben hangversenyezett.

— **(Uj ügyvéd.)** Rásky Béla dr.
pécsi ügyvédjelölt Budapesten tett vizsgálat
után ügyvédi oklevelet nyert.

— **(A siklósi országos vásár)** a
múlt héten hétfőn, kedden és szerdán nagy lá-
togatottságnak örvendett. Az első két napon
igen sok lábas jószágot hajtottak föl s a vétel-
kedv sem hiányzott. Szerdán a ruhavásár szo-
katlanul látogatott volt.

— **(A nőegylet közgyűlése.)** A
pócsi jótékonycélu nőegylet f. hó 25-én tartotta
meg Angyal Pálné alelnök elnöklete alatt évi
rendes közgyűlést. Az egylet titkárja által föl-
olvasott választmányi jelentés szerint, a választ-
mány főtörökvése első sorban a szegények nyo-
morának enyhítésére, s csak másodsorban irá-
nyult a tőke szaporítására, miért az elmúlt évben
sem lehetett a jövedelemből bármit is tőkésíteni;
egyesek, a pénztinteztet s a város közönségé-
nek adakozása valamint a tagok pártolása ered-
ményezte azt a kedvező helyzetet, hogy az
egylet pénztárába a múlt évben 4503 frt 52
kr. jövedelem folyt be, melyből a szegények
segélyezésére összesen 2155 frt 68 kr. a gyermek-
kert fentartására 1437 frt 11 kr., egyéb kiadá-
sokra 380 frt 03 kr., az 1891. évi pénztári
hiány fedezésére 251 frt 59 kr. s a gyermek-
kert alaptőkéjére 100 frt fordított, s hogy
az 1893. évre 189 frt 11 kr. pénztári marad-
vány vitetett át. Az egylet vagyona s alaptőkéje
készpénzben 11520 frt, értékpapirban 400 frt;
az ingatlan értékében 14000 frtból, a gyermek-
kert alaptőkéje 100 frtból áll, s a létesítendő
népkönyha javára 140 frt 90 krt külön kezel-
nek. Kiterjeszkedik végül e választmányi jelentés
egyéb az év folyamán előfordult eseményekre
s az egylet beléletére. A közgyűlés a választ-
mány jelentését helyben hagyólag tudomásul vette,
egyidejűleg özv. Cseh Edéné egyleti elnök el-
halálózása fölötti fájdalmát, valamint az elhunyt-
nak az egylet alapításánál és évek hosszú során
át tartó elnökösködése alatt az egylet irányában
tanusított buzgó s áldozatkész tevékenységének
elismerését jegyzőkönyvileg megörökíteni elha-
tározta. Fölhatalmazta a közgyűlés a választ-
mányt arra, hogy a szegények segélyezése körül
eddig gyakorolt eljárást saját hatáskörében más
alapokra fektesse; a lapszerkesztőknek az egylet
pártolásáért s az összes adakozóknak köszönetét
jegyzőkönyvileg kifejezni elhatározta. A közgyű-
lés ezek után az évi számadások fölülvizsgálá-
tára Magenheim József plébánost, Weiller Sa-
roltát és Szuly Jánosnét megbizta; a bemutatott
évi költségvetést elfogadta; a választmányi tag-
ságról leköszönt özv. Czvetkovits Józsefné,
Mendlik Teréz, Virtl Emilia, Danitz Antalné
és Hoffmann Mariánna helyébe Cseh Mariánna,
Wierzer Rajmárnét, Schneider Istvánnét, Sey
Lászlónét, Denk Vizelety Fennénát rendes- és
Szuly Jánosnét pót-választmányi taggá, míg az
üresedésben levő elnöki állás betöltését függőben
hagyva az eddig betöltetlen második alelnöknői
állásra közfölkialtással Pilch Antalné választotta
meg; a választmányt följegősította arra is, hogy
— a mennyiben célirányosnak mutatkoznék —
az alaptőkét kamatozó és biztos értékpapirokba
fektethesse.

— **(Szlavianszky Nadija Kapos-
várott.)** Nem sokat vesztettünk a szép Nadija
orosz-énekese társaságával, hogy a pécsi főkapitá-
ny helyes rendelete folytán nem jöhetett hoz-
zánk. A „Kaposvár“ szerint a megoszlott társu-
lat, melynek fele az öreg Szlavianszkyt otthagya
Nadjához szegődött, nem elégítette ki a közön-
séget. A muszka énekesek megjelenése sem
olyan, mint annak idején az öreg Szlavianszky-
nál. A gyerekek szutykosak és nem kevésbé
illatoztak, mint a muszka urak, akik erős pá-

linkaszagot terjesztettek, amihez még az az illat
is járult, hogy a kézzel kanalazott pörkölt zsir-
ját fölcenték bagariáikra. Az énekesek nem a
festői nemzeti öltözetükben jelennek meg, ha-
nem amúgy a hétköznapi rongyaikban, csak
Nadjija, az igazgatónő, viseli cifra ruháját. Azt
írja a „Kaposvár“, hogy Nadjiják még egyszer
nem tudták volna megtölteni a „Korona“ termét.
Hogy a pécsi főkapitány helyes intézkedését
igazoljuk, följegyezzük itt, hogy Nadjijákat több
más városban is, ahol szláv elemek vannak,
visszautasították, nehogy néhány pánszláv tün-
tető megbotránykoztassa a magyarságot. Szinte
megfoghatatlannak tartjuk azért, hogy a P. N.
már ismételtlen megcsipkedji a főkapitányt e ta-
pintatos intézkedése miatt, úgy tüntetvén föl a
dolgot, mintha a főkapitány rémeket látna. Az
engedély megtagadása ellenkezőleg igen óvatos
cselekedet volt, mert nekünk semmi szükségünk
arra, hogy magyar vérünk ismét úgy fölhábo-
rodjék, mint évekkkel ezelőtt a Szlavianszkyék
előadásán, amikor épp a P. N. jelenlegi szer-
kesztője, akkor még e lap szerkesztője erős föl-
háborodással kereste a főkapitányt, hogy meg-
botránnyozásának adjon kifejezést, amért egy
tüntető pánszláv atyafit azonnal ki nem dobattat
a teremből.

— **(Előlegezett polgári házasság.)**
A nép az ő tájékozatlanságával azt hiszi, hogy
a folyton hangoztatott polgári házasság már tör-
vénynyé vált családjogi aktus. S mivel a szó-
székről mind azt hiesztelik előtte, hogy ez csak
amolyan füzfa-házasság, s hogy ezt minden
órában föl lehet bontani, hát ez szörnyen tetszik
is az erkölseiben már nagyon is meglazult
lelküismeretű népek. Meg is jelent a minap egy
fiatal pár a siklósi főszolgabírói hivatalban, s
kijelentvén, hogy ők egybe akarnak kelni, meg-
kérték Benyovszky Manó főbíró, hogy nyomban
eskesse meg őket. A legény vagy 17 éves, a
leányzó legalább is 15 évet számlált. Hát csak
tessék tovább is zúgni a szószéken a mostanihoz
hasonló tónusban; minél erkölestelenebb intéz-
ménynek fogják deklarálni a polgári házasságot,
annál jobban kap rajta a nép.

— **(A sorozás Siklóson)** az idén jobb
eredménynyel végződött, mint tavaly. Ezt mond-
ják ugyan minden járásban, ahol a sorozást már
bevégezték; de az avatott szemek tudják, hogy
ez a jó eredmény csak szám szerint jó; anyag,
minőség dolgában bizony gyatra. A sorozó bi-
zottságok sokat engedtek a szigorúságból; ha
egyéb szervezeti hibája nincs, a rövidlátót is
beveszik: golyófogónak az is jó lesz. Siklóson
az idén 172 legény vált be a sorozáson.

VEGYESEK.

A mai számunkba közzétett „**Caflisch
czukrászda**“ hirdetésre felhívjuk t. olvasóink
figyelmét s különösen a nagyválasztéku szebb-
nél szebb **husvéti cikkeire**, melyek ott
a legjutányosabb árért kaphatók.

Csinos kivitelű művésznői munkák, ugy-
mint czimerek monogramok pecsétnyomók dom-
bormű munkák legszebben készítettnek **Schön-
wald Imre** műtermében Király-utcz Hattyu
épület.

**A „Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Rés-
vénytársaság“ Budapesten.**

Az ipari és kereskedelmi élet folytonos és gyors
fejlődésével aránylagosan szaporodtak a balesetek,
melyeknek mindenki egyaránt ki van téve. A hirlapokban
a balesetek már állandó helyet foglalnak el és nincsen
nap, melyen egyeseket vagy csoportokat ért balesetekről
ne olvasnánk. Az elővigyázatos ember, de különösen a
gondos családapa nem mulaszthatja el tehát magát a
testi balesetek ellen biztosítani. Meg van ez könnyítve
az által, hogy a balesetbiztosításnál a díjtétel rendkívül
csekély és előleges orvosi vizsgálatnak nincs helye.

A „Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Résztársaság“ az első hazai vállalat, mely kizárólag a bizto-
sítás ezen speciális ágával foglalkozik. Ezen társaság
1.000.000 korona teljesen befizetett alaptőkével bír és
alkalmat nyújt arra, hogy a hazai közönség a biztosítás
ezen nemét is hazai biztosító társaságnál előnyösebben,
mint bárhol eszközölhesse.

A másik feladat, melyre — mint czégéből is ki-
tűnik — a „Nemzeti baleset- és Munkásbiztosító Résztársaság“ elsőnek vállalkozott, a szerényebb életvi-
szonyok közt élő néposztályok életbiztosításából áll.
Lehetővé tette ezt ama társaság az által, hogy életet
csekély heti díjfértés mellett és orvosi vizsgálat nélkül
a legszerényebb keresetforrással bíró ember is biztosít-
hassa és ez által öregségére önmagát, halála esetére pe-
dig családját a nyomor ellen megvédi.

Ezen társaság üzeméről bővebb felvilágosítást
nyújt lapunk jelen számában közölt hirdetés, melyet ol-
vasóink figyelmébe ajánlunk.

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, fölfúvódásban, gyomorgöresökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll féle seid-litz por“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész. cs. és k. udv. szállító által Bécs, I Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerzetekben hatarozottan Moll-féle készítmény kéréndő.

CSARNOK.

A fekete gyémánt országában.

Irtta Hoffmann Géza.

A mióta Jókai Mór megírta a „Fekete gyémántok“ című ritka szép művét, melyben a komoly, törekvő bányás lelki világát egy másik kincs elnyerésében oly megragadóan ecseteli; melyben oly kedves, bűvös képbe illeszti azt a másik fekete gyémántot, melynek izzó hevétől minden ifju szív, minden mélyen érző kebel föllángol: azóta az igazi fekete gyémánt is elveszté komor jellegét, a reális élet ezen nélkülözhetetlen tényezőjéhez egy ideális fogalom, eszményi kép is járult Jókai Mór aranytollában, páratlan fantáziájában keletkezve. A fekete gyémánt helyet nyert általa a költészet országában. Kibontakozott, abból a komor, sötét helyzetből, a melyben az ő anyaföld őrzí, szigoruan, féltve őrzí — átengedve részét a képzelemnek, hogy nemcsak a technika, a tudomány, az ipar terén legyen szövetsége az embernek, de kedélyében, érzelmében is, ha nem is közvetlen, de közvetve eszmetársítás útján szerepeljen.

Fekete gyémánt! Vajjon ki gondol ilyenkor tisztán csak arra a bársony fekete, élettelen anyagra; melyhez kezeinek tisztaságára ügyelő ember nem is nyul? Oly igénytelen, oly szerény, oly egyszerű külső megjelenésében, hogy ragyogó, kristályos rokonai, testvérei tarsaságában figyelembe se veszik; hiszen csak közsén, közönséges, alakatlan, mindenütt látható közsén. A gyártulajdonos, a vállalkozó, mikor millióit elégtelen, elbizakodott, dölyfös mosolylyal számolja, vajjon jut e eszébe, hogy mennyi a része annak a fekete tömegnek, melynek igazi becsét csak a technikus ismerte el?

„Fekete gyémánt.“ Önkénytelenül is Jókai Mór fantasztikus alakjára gondolunk, kinek szép szemében a szerelem tiszta lángja sugárzik, kinek tekintete, mosolya az igazi kincs, mely boldoggá tesz szegényt, gazdagot egyaránt, mely disze épp úgy a kunyhónak, valamint a fényes, büszke palotának. Fénye izzó, mely lelkünket égeti, ragyogása betölti egész lényünket; magához von, fölemel, lankadó erőnköt növeli, életünk útját kijelöli s ha boldogságban gazdagok vagyunk, boldogságunk forrása a legtöbbször — két ragyogó fekete gyémánt, mely visszaverődő fénye a szív szerelmének.

S mi köszénbányások hálásak is vagyunk Jókai iránt. Ő vitt a komor képbe élenséget, ő helyezte a fekete világba virágot, az idealizmus bájos virágát; ő mutatott arra a meleg, őszinte kedélyre, mely a komoly bányás keblében él s mely kiemeli őt hivatása zord köréből. Oda vonta ahoz a társadalomhoz, a mely neki oly sokat köszönhet, de a mely neki — sajnos — részvétlen kívül mást nem juttatott.

Igaz — komor — fekete, sokszor rémes ország a fekete köszén-birodalma. Ki letekint abba a szűk, sötét aknába, honnét a szállító kosár szédítő sebeséggel hozza fölszínre azt az igazi fekete gyémántot, mely az ipar éltető eleme; melynek izzó heve megteremté a gőz uralmát; mely magához vont a kereskedelmet; mely szárnyakat adott neki, hogy világhódító útjára keljen; mely nemzetek boldogságát, jólétét, hatalmát megállapította, — ki letekint oda, borzalommal fordul el s borzalommal gondol arra az alsó, sötét világra, melyről a betűk oly rémeseket mesélnek, a félénk tájékozatlan fantázia pedig a legszomorubb képeket alkotja.

Küzdelem az élet, küzdelem a bányás osztályrésze is. Elete azonban mégsem sötét, hivatása nemes; nem övezi őt körül borzalmas sötétség; mert a midőn nehéz mindennapi útjára tér, ott van vele a remény, ott van szívében a lelkesedés, lelkében az erős akarat, emberszeretet, mely sorsával nemcsak hogy kibékíti, hanem boldoggá, megelégedetté is teszi.

Szép a külszin, akár a tavasz ifju pompájában, akár a nyár érlelő, hatalmas erejében, akár az ősz gazdagságában vagy a tél nyugalomában szemléljük. Bájoló madár-dal, kábitó a virág-illat, magasztos az erdők titkos moraja, altató a csermely csobogása; de mindezt fölülmulja az az érzés, mely a bányás keblét dagasztja, midőn ott mélyen a föld kérégeben, évek myriárdjainak hiven őrzött okmányaiból olvassa a föld történetét, a föld képződését, annak a mosolygó külszínnek — melyre édes megnyugvással pihenni tér — a képződéséig.

Ha kedves, boldogító amaz érzés, mely a szép természet külső képeinél keblünket eltölti: fölséges az, midőn a bányák titkos világába leszállva, munkálkodunk; a midőn ott látjuk az ő anyaföldet a maga nagyszerű nyugalomban, összetételében s elgondoljuk, hogy fölöttünk pezseg az élet, millió meg millió lélek mindennapi kenyérért imádkozva az áldott földhöz fordul. Nem borzaszt a nyomasztó csend, — oh nem — oly magasztos az, oly parányi az ember ilyenkor, hogy lélegzetét is visszafójtva, hallgatózik, hogy ne zavarja azt az áldott anyaföldet gondolkozásában, nagyszerű elmélkedésében. Hasonló e nyugalom ahhoz, mely a tudós szobáját betölti, midőn a gondolkodó ember műve fölé hajol, hogy eszméit zavartalanul csoportosítsa, melyek az emberiség közkincesivé lenni hivatnak.

S az a nyugodt föld, nem gondolkozik, nem alkot-e újat, nem csoportosít-e más és más érdeket, millió éveken keresztül? Oh mily csodálatos a föld története, mily rendkívüliek annak törvényei, annak eszméi.

Midőn leszállunk azon a szállító kosáron abba a borzalmas aknába, midőn oly szívszorogva ismétéljük az utolsó jó szerencse kívánatot, vágyakozva tekintünk a halványuló külső fényre: szívünket egy új ismeretlen vágy tölti be, lelkünkben a gyermeki mesék világának reflexiói újra fölsillannak s az ember leszáll arról a magaslatról, a hová hiusága, dölyfössége emelé. Ember lesz, a föld egyszerű, parányi teremtménye. Eltűnik a mosolygó virány, egymást követő sziklapok majd szabályos, majd szabálytalan sorozata tűnik elő: ez az igazi föld, a melyről sejtelmünk se volt eddig. Ilyen az lefelé, szilárd, fölséges, titokzatos. Szikla és mindenütt szikla, mely keményen, zordon tekint az emberre, a föld legbüszkébb, legvakmerőbb teremtményére.

Lent vagyunk, — a bányák sötétségében, fölöttünk mintegy 300 méternyi szikla-törzs a a termő humust tartván, előttünk színtesen húzódik a szűk folyosó, mely az ember művei között kétségtelenül a legsajátosabb. Van abban valami magasztosabb, határozottabb cél, nem csupán a kapzsi kincs-szomj; nem a létért való küzdelem profán eszköze, hanem az emberi büszke szellem bizar vonása, midőn nem riad vissza a szirtől, nem a mélységtől, nem az örök éjtől, hanem behatol merészen az anyaföld testébe, hogy közelebb jusson a lét titkának problémájához.

És ne siessünk. A nyomasztó hangulat már ime elhagyott, a jószerecsse kívánság érzesebb, szívünkben csakugyan remény-sugár villan; reménysugár, mely a bányás leghivebb társa! Valahányszor a szállító kosár dobogóját elhagyja, mosolyogva üdvözlí azt a másik embert, ki most értelmének, hivatásának tudatára ébred, de a ki erejében, tehetségében, erős akaratában azért mégis szerény maradt. Oh ne higgyétek oda fönn, hogy az a bányás szárandó, hogy pályáját az emberi természet ama legsötétebb vonása teremté — a kapzsiság; vagy hogy csupán a megélhetés nehézsége űzte erre a nehéz pályára, hol látszólag öröm nincs, hol a munka sokszor ember fölötti, veszélyes. A bányás szereti pályáját, — legyen az bármilyen mostoha iránta; lelkesül érette, a midőn megismeri, megtudja, mi az a föld, milyenek azok a titkos erők, melyek az élet, a lét körülményeit alkotják, szabályozzák.

Gyűlöletet senki se visz be, ember-embertársához a legodaadóbb szeretettel simul, a gonosz indulat lenyűgözve marad, fölszabadult a szeretet, az igazi szeretet. És csak így magyarázható az, hogy midőn a társak valamelyikét veszély fenyegeti önfeláldozással siet megmentésére mindenik; sőt sokszor a törvény szigorát kell alkalmazni, hogy a hol a mentés lehetetlen, a mentési buzgalomban még több emberélet is el ne pusztuljon. Kik oda fönn ellenfelek, lent

munkahelyükön bajtársak, kik szeretik egymást, bizalommal vannak mindenkire és bár sokszor értesülünk bányaszerencsétlenségekről, de bűntényre bányában, még nem emlékezünk.* Vajjon nem ered-e ez onnét, hogy lent a sötét földben az örök béke eszméje önkénytelenül is megillet? Ott hol egyenlőknek érezzük magunkat embertársainkkal, egyenlőknek a küzdelemben, egyenlőknek az örök békében.

A mécs fénye élénken hatol a mély éjszakába, sugára nem szóródik széjjel nagy területre, hiszen alig harmincz lépésről csillaghoz hasonlóan ragyog felénk lobogva, oly hívogató lag, oly bizalommal teljesen; hiszen ez a bányás sötét éjszakájának csillaga, ez vezére és sokszor oltalmazója. A gyilkos gáz, mely titkon, leleselkedve tör elő az emberre, avagy meggyülemlik, hogy orozva tervezett támadásával áldozatul ejtse a vakmerőt, ki leszállt a föld myriárdos nyugalomát zavarni, nem tud a bányás közelébe férközni, anélkül, hogy ez jövetelét előre jelez minden légváltozást, s ekkor fénye bágyadni, lángja apadni kezd.

Ha a biztosító lámpa sárgás fényét kékes burkolat veszi körül, mely nő, nyulik, míg végre a láng gyöngye puffanással kialszik: ott tudjuk, hogy a bányalég borzalmai közül a legfélelmezb, a fekete gyémánt legféltékenyebb őrzője: a robbanó bányalég tartózkodik.

Mi mindenre képesek vagyunk mi is, a mi fekete gyémántunkért! Mily félve őrizzük, mily lázasan lessük sugarát, mily kínos fájdalom száll meg, midőn elveszítjük, midőn a föld visszakéri: s ha föld adja olcsón, ne kívánjon érette semmi áldozatot? Hiszen a rózsza is tövissel fegyverkezik, az sem engedi díszét, pompáját, büszkeségét; miért legyen szabad kihasítani azt az órási táblát a föld testéből, minden veszély, áldozat nélkül — mely ugyancsak a legértékesebb alkata.

Korszakok kellettek hozzá, míg az a folytonos erő, az azon korszak növényzetéből átalakítá, elrejté, kiegészíté a föld anyagát. Most évtized elég, hogy az a fekete gyémánt átalakuljon csengő millióvá.

Pedig milyen korszakok voltak azok! mellettök az emberi történet számítása pillanattá alakul. Egy folytonos lassu, de lankadatlan, hatalmas erő az, mely alkot, rombol, újra épít, de soha se pazarol, a létezőt soha se szünteti meg; mert nincs a mindenségben egy porszem, mely megsemmisülne, mely megszűnnék létezni.

Kis láng elegendő arra, hogy a meggyülemlett bányalég (8-9 száz.) a legborzasztóbb explóziót idézzen. Nincs ember ki átelné, sőt utókövetkezményeiben is rettenetes, útjában melyen diadalmasan rohan, kérlelhetetlen, iszonyatos. Egy lélegzet és elkábulunk, elveszítjük akaraterőnköt; nem lep meg kínos fájdalom, hanem valami különös mámor és nyugalomvágy, — egy másik lélegzetvétel, kioltja az életet, mely csak az imént viruló, üde, boldogsággal teli volt.

S mi mégis előre hatolunk. Az ember nem lankad, nem riad vissza, munkát tanul a földtől; erőre — ellenőrt, küzdelemre — fegyvert, övének megvédésére eszközt keres és alkalmaz. Hol legkeményebb a földadat, ott tömörülnek a legtöbbször, ott mutatkozik valójában, hogy szellem uralja a létet s az ember az ő szellemével a föld leghatalmasabb teremtménye.

Ott van a biztosító lámpa, mely kifogott a félelmes ellenségben, mely közelébe enged; ott van a légvezetés gyönyörű tudománya, melyet ellesett magától a természettől, hogy ennek erői ellen védőül, fegyverül alkalmazza: a villamos áram, mely fejtésnél, előrehaladásnál, a robbantást elősegíti és veszélytelené teszi.

Tanultunk a szélvihartól, tanultunk a fölszálló füsttől, tanultunk a szoba változó melegétől: Mert csak a botor elégszik meg azzal a tudással, hogy a szélvihar tördel, hogy a füst olykor fölfelé száll — majd lomhán földön kú-

* A selmeczi ércbányák egyik tárnájában az u. n. „három ember vágat“-ban, három összeeső alak látható kivájjva. Állítólag ez lenne emléke az első bűnténynek, mely a bányában előfordult. Az ottani babonás nép hite szerint a bányarém egyszerre a veszekedők közt termelt és haragjában úgy vágta a három gonosztevőt, a tárna oldalához, hogy alakjuk még most is ott látható, elrettentő példánál az utókor számára. A fejtés és a munkálatok szerint becsülve, a bányá még a régi római időkben nyílt meg.

szik, hogy a szoba levegője kellemes, ha vigan lobog a kandaló tüze. De a kibén uralkodik a szellem, a kibén a tudás vágy nem pihen; az okát is fürkészi: miért van ez így és mikor lesz ez így? Emelt fővel haladunk előre, nem riaszt veszély, mert győztünk; győzelmünk a tudomány, a szellem győzelme; eszköze — maga a természet.

Ha a szemlélő alkalmat nyer a létért folytatott küzdelem tragédiáját megfigyelni, úgy kétszeres tapasztalatokat szerezhet arra a bányák sötét világában. Nem emberi kicsiny érdekek, nem eselszövés, nem irigység az, mely e küzdelmet létesíti és egyenlőtlen harcra eredményez; a mi küzdelmünk az ellen az áldott anyaföld ellen irányul, mely teremt, ápol, s mely kebelébe fogad, a midőn már megviselt a gond, az elfáradt gyöngye porhüvely nyugalma kíván. Ellene küzdünk és küzdelmünk mégis nemes.

A szellem a tudomány az, mely általa nyer; az ismeret, a melynek kincses tárháza gyarapodik, midőn a hatalmas ellenerő védelemre, az óriási test gondolkodásra kényszerít.

Mert vizsgáljuk csak a rétegzett követ, mely tábla alakban fedi a kőszén réteget, mit olvasunk belőle? Egy magasztos okmány ez, megőrizve a letűnt világok, az egykori élő lények élő tragédiáját. Apró kővületek, csigák, kagylók, a melyek oly hiven beszélnek arról az életről, a föld akkori képéről, midőn a kőszén korszaka uralkodott. Parányi lények, egyszerű kagylók s ki hinné, hogy ők voltak akkor a föld kizárólagos urai, hatalmasai épen úgy, mint mai nap az ember! Mi szerves volt bennök, az fölbomlott elemekre, folytatódott, variálódott tovább, mint élet; a többi pedig egy halomba gyűjté az a titkos erő, hogy megírja nagyszerű művét.

Mily jól esik ilyekor elmélkedni, a természetnek ez óriási könyvtárában. Elképzelné arról a visszamaradt levél, növény formáról a fák; arról a kis lényről, melynek kagylója visszamaradt s most kőzetet alkot, a külszin akkori képét, a midőn még ember nem létezett, mikor tenger volt az a föld, hol ma élet virul, az ipar gyárait, a jólét palotákat emel.

Mily hatalmas erőnek kellett annak lennie, mely összemorzsolta a fát, a növényt, belőle alkotván a kőszén, mintha előre gondolkodott volna arról, a ki jönni fog, s ki hatalmában fölülmulja az eddigieket. A szintesen leülepedett rétegek helyökből fölemelve, a szabályos rétegek elvetése, ránczolódása, mind-mind annak a folytonos erőnek bizonyítékai, a mely egyre alkot, rombol, majd ismét épít, és pihenni soha, soha se szűnik meg.

A geologia s a bányászati telep-ismerettan fölhasználta letűnt világok lényeiének kővületeit, — a geologus korszakokra osztá általán a föld történetét s a szénbányás „vezérlő kővületeknek” nevezte el őket. Az egyik megmondja: tenger, tó, vagy száraz föld volt-e azon a helyen, a másik: hol kell keresnie a kőszén, s melyik azon fekvés, a melyre a réteget keresztül törő keresztvágás, vagy kutató vágás által bukkant. Mert a szén sem egyféle, s minél egyszerűbbnek látszik, annál összetettebb, annál különösebb s még mai nap is a legérdekesebb talányok közé tartozik.

S így bármerre fordulunk a bányában, mindenütt új, mindenütt érdekes jelenséggel találkozunk, a magány soha se borzalmas, soha se nyomasztó, hanem mindig ünnepélyes, lélek-emelő.

Mily különös, mily nagyszerű már magában véve, a másodlagos képződmény, midőn a régi fejtésekben, vagy föltárásokban, csaknem szemünk láttára nő pl. a vasvirág, a legszebb lyesebb jegecek, gyöngyformájú csoportozatok. Vajjon honnét, miből, mi alkotja? A tudomány meg tudja fejteni a folyamatot, hiszen a kutató elme betekint a természet törvényeibe, levonja a szabályt: az egész nem egyéb, mint a közelben levő vasnak a levegővel való érintkezése, mely levonja ettől az oxygent, s új vegyületet alkot. De mi az a rokonság? s ezt az egyet emberi elme megérteni, megismerni nem fogja soha, mert a teremtő, alkotó erő az emberi elmen kívül áll.

Ilyen eszmékkel haladunk, ilyen eszmékkel szállunk le minden nap a föld mélyébe. Szívünkben remény, lelkünkben erős akarat, pályánkban — erő; s a ki remélni tud, bizni sorsában; ki megtudja találni pályájában a nemes, a szépet; kit boldogít az a tudat, hogy

embertársaiért küzd, fáradozomnak gyümölcsét az elért sikerben leli: szánandó-e az? Föladatunk, győzedelmeskedni az ellenséges természeti erőkn; hivatásunk, gyarapítani a nemzeti vagyont. Lelkesedéssel, odaadással teljesítjük ezen munkánkat, mely oly szépre és os oly rendkívül érdekesre oktat.

Ha nem félnek ama sötét aknától, ha eloszlatják azon borzalmas képeket, melyeket a tájékozatlanság látni vél bányáink üregeiben, úgy alkalom adtán elvezetem véges-végig szűk utainkon, a fekete gyémánt termelő helyéig, mint jutunk hozzá, mint szedjük le a föld kebeléről, mint értékesítünk mindent, mi az emberiség, legcsekélyebb hasznára is lehet. Igen érdekes, igen szép, nem elszomorító, komor, hanem merész; nem szánandó, hanem csodálatos, hogy az emberiség mily lázas tevékenységgel munkálkodik, kutat a természet törvényeiben; mint iparkodik uralmát a föld minden részére kiterjeszteni, hogy így a kulturának, az iparnak s a jólétnek alapját megvesse. És önkre, pécsi közönség, kétszeresen az. Mert az áldott, az a titkos erő, szeretett hazánk leggazdagabb szén telepeit épp itt halmozá föl, itt gyűjté össze, itt építé föl kincses házat; ez a város az egydéli hazánkban, melyről elmondhatjuk: az igazi „fekete gyémánt országa.”

Abban a reményben, hogy többször találkozhatunk, köszöntöm önöket, bányás szokásaink szerint a viszontlátásig, kívánván „Jó szerencsét!”

KÖZGAZDASÁG.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

(Ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt, mint szövetséget.)

Miután a hozzánk vagy képviselőseinkhez intézett számtalan kérdezősködéskből azt kell következtetnünk, hogy a nagyközönség a József főherceg ő cs. és kir. fensége magas védnöksége alatt, ő cs. és kir. apostoli Felsőcsécségesen uralkodó királyunk, I. Ferencz József koronáztatásának 25 éves jubileuma alkalmából alapított s általunk vezetett jótékonycélu intézet rendeltetését, hivatását és működését gyakran félreérti, indítatva érezzük magunkat a nagy közönség tájékoztatására a következő rövid ismertetést közzétenni.

Alulirt biztosító intézetnek kizárólagos célja 0—12 éves fiugyermekeknek katonai szolgálatra leendő besoroztatásuk esetére csekély évi, negyed-évi vagy havi díj fizetése ellenében egy bizonyos tőkét biztosítani; egyrészt azon anyagi terhek fedezésére, melylyel akár a három éves rendes akár pedig az egyéves önkéntes katonai szolgálat mindig össze van kötve, másrészt azon célra, hogy a biztosítottak módjában legyen akár egy hivatása szerinti életpályát alapítani, akár pedig a szolgálat által félbeszakított tanulmányait folytatni.

Ehhez képest a biztosított tőke, mely esdékessé akkor válik, mikor a biztosított fiu katonai szolgálattételre besoroztatik, a biztosító kívánságához képest akár egyszerre egy összegben, akár pedig egy vagy három évre elosztott havi járadékban fog kifizettetni. A szolgálat befejezése után, a biztosítottak 24-éves korában pedig ezen kikötött biztosítási összegben felül nyereségképen még egy besorozási jutalék fizettetik ki, mely a létező viszonyok szigorú mérlegelése mellett eszközölt számítások alapján magának a biztosított tőkének 30—70 százalékát fogja kitenni.

Az intézet ugyanis az üzleti ngereséget, illetve a tiszta nyereség 60 százalékát ismét biztosítottjainak juttatja olyképen, hogy minden korosztály számára az ezen korosztályt illető biztosítási tőkék összege arányában egy osztalékalapot létesít, mely osztalékalap ezután mint önálló alap, az intézet többi vagyonától elkülönítve kezeltetik és minden évben az üzleti nyereségből az imént említett aránynak megfelelően gyarapítottatik, azon év elteltével pedig, melyben ezen korosztály a 24-ik élet elérte, az e korosztályba tartozó egyes biztosítottak között ismét biztosítási tőkék arányában, besorozási jutalék czimén felosztatik.

Ilyképen intézetünk kétszeres előnyt nyújt a biztosítóknak, mert míg igen csekély, ugyszólván minimális díjak befizetése ellenében a

biztosítottak besoroztatása esetében a katonai szolgálattal kapcsolatos költségek fedezésére egy bizonyos tőkeösszeget fizet ki, addig, tekintettel a 30—70 százalékos besorozási jutalékra a biztosítási díjba fektetett pénzt egyuttal oly kedvezően gyümölcsözteti, mint azt a felek takarékbetét utján a mai viszonyok között egy pénzintézetnél sem érhetik el és nyújtja intézetünk e kétszeres előnyt ugyszólván minden számbavehető kockázat nélkül, miután, — ha a biztosított a sorozásnál katonai szolgálatra alkalmatlannak találtatnék, a befizetett díjak a biztosító szülőnek minden levonás nélkül egyszerre és azonnal visszafizettetnek, mi egy évi biztosítási díj levonása után akkor is történik, ha a biztosított fiugyermekek a besorozás előtt megtalálna halni.

Miután a biztosítást az intézet lehetőleg megkönnyíteni és a legszegényebb családapának is lehetővé tenni kívánja, nemcsak hogy a biztosítási díjakat igen kis összegekben állapította meg, de ezen felül még azt is elhatározta, hogy a biztosítási díjak fizetésére mindig készségesen engedélyez három havi halasztást, sőt ha a felek három év leteltével fizetni képtelenek volnának vagy nem akarnának, részükre egy díjmentes leszállított kötvényt állít ki, az eredetileg biztosított tőke megfelelő részéről.

Legyen szabad továbbá még felemlitenünk, hogy intézetünk jótékony hatásának kiterjesztése céljából az intézethez befolyandó jótékonyági adományokból egy rokkant alapot létesít, mely az intézet által is évi nyereségének 20 százalékával évről-évre rendszeresen dotáltatni fog.

Ez alpból intézetünk oly szegény volt tagjait, kik háboruban megsebesültek, illetőleg azok özvegyeit és árváit, továbbá rokkant szegény katonákat, kik valamikor az itnézetnél biztosítva voltak, illetőleg azok özvegyeit és árváit, végül egyáltalában szegény és segélyre méltó egyéneket, kik valamikor az intézetnél biztosítva voltak, esetleg oly egyéneket is, kik intézetünkben biztosítva nem voltak, kívánunk kisebb vagy nagyobb és a mutatkozó szükséghez képest állandó vagy időleges segélyben részesíteni és ilyképen a szenvedést, a nyomort és nélkülözést, melyet egy esetleges háboru vagy a katonai szolgálat alatt bekövetkező baleset maga után von, tőlünk telhetőleg minden irányban és mindenhol enyhíteni.

Jelen ismertetésünk befejezése előtt legyen szabad az előadottak teljes megérthetése végett még egy példát is felhoznunk.

Egy atya 2 éves fia részére besoroztatása esetében egy 1000 frtyi tőkét kíván biztosítani. E célból kell biztosítási díj fejében fizetnie a biztosító atyának azon év október elsejéig, a melyben a fiu 21-ik életét betölti, vagy évenként 36 frt 10 krt, vagy negyedévenként 9 frt 30 krt, vagy havonként 3 frt 20 krt; — kap pedig az apa, ha fia besoroztatik, vagy azonnal és egyszerre 1000 frtot, vagy egy évig havonként 85 frtot, vagy pedig három évig havonként 29 frt 70 krt és ezenfelül mind három esetben azon év elteltével, melyben a fiu a 24-ik életét betölti, besorozási jutalékképen 300—700 frtig terjedő összeget.

Ha nem soroztatik be a fiu, visszakapja az apja a befizetett biztosítási díjak egész összegét, vagy 712 frt 98 krt; ha pedig besorozás előtt halna meg a biztosított fiu, a 36 frt 10 krnyi egy évi biztosítási díj levonásával szinte visszafizettetnék az atyának a befizetett díjak összege. Végül, ha a biztosítási szerződés megkötésétől számított három esztendő mulva a biztosító tovább fizetni képtelen volna, akkor az intézet egy díjmentes kötvényt szolgáltat ki a biztosítóknak, mely 151 frtról szól.

Azt hisszük, hogy az előadottakban egészen világos képet nyújtottunk a vezetésünk alatt álló jótékony intézet jellegéről és céljairól, miért is, midőn még az irántunk tanúsított közbizalom igazolására felemlíteni van szerencsénk, hogy alig megkezdett működésünk rövid 3 hónapos tartama alatt máris mintegy két millió korona erejéig érkeztek be intézetünkhöz biztosítási ajánlatok, azon reményünknek bátorodunk kifejezést adni, hogy a nagy közönség megismerkedvén az intézetünk által elérni óhajtott célokkal, minden egyes szülő saját érdekében sietni fog a fiaik besoroztatása által reájuk háramló költségeket intézetünknél már jó előre biztosítani.

MOLL SEIDLITZ POR

- ☛ Tavaszgyógyítás
- ☛ Nyári gyógyítás
- ☛ Őszi gyógyítás
- ☛ Téligyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított cezege látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorfészes, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban. **MOLL A. gyógyszerész és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A. urhoz Bécsben.**

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Stienko P. J., lelkész Honnetschlag-ban

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

- ☛ Legjobb bedörzsölőszer
- ☛ köszvény
- ☛ csúsz és minden
- ☛ meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajcár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.**

Kittünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy sikerrel működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktár Pécs: Sipőcz István gyógyszerésznél és özv. Reeh V. keresked.

Pécs, Kis-boldogasszony- utca I-ső szám alatt 2 szoba-konyha-bolt-sü- tőde

és egyéb mellék-helyiségek — együttesen esetleg külön is bérbeadó. A bolt bármily üzlethez használható. (Értekezhetni a háztulajdonossal Felső-vámház-utca 52-ik szám a.)

Köhögés,

rekedség és elnyájkásodásnál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe

**Egger díjjutalmazott
biztos hatású**

Mell-Pastillait.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszerházaiban.

Pécs: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsigmond László és az irg. rend gyógyszerházaiban. Mohácson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök. és Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Mandák Gy. Sándor gyógyszer. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bonyhád: Eibach Odón gyógyszer.

valamint az

Egger A fia cég

gyógyszer különlegességi gyárában Bécs — Nussdorf.

A Cognac-Ipar részvény-társaság BUDAPESTEN.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és ételmezési kiállítás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)
egészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést
deykül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár	Dr. Kovács tanár
Dr. Kéty tanár	Dr. Müller tanár
Dr. Kézmárcsy tanár	Dr. Réczey tanár
Dr. Korányi tanár	Dr. Stiller tanár
Dr. Tauffer tanár.	

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbi közöljük egész terjedelemben:

Ország. m. kir. chemiai és közp. vegyis. állomás
(Földmívelésü. m. kir. miniszterium.)

IGAZOLVÁNY.

Az országos m. kir. chemiai és központi vegyisérleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a COGNAC-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve és az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (öttréle) cognacminták mindegyike kifogástalan jó minőségűnek találtatott.

Budapest, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:

Tóth s. k.

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbízások intézendők a

Cognac-Ipar részvény-társasághoz BUDAPESTEN.

Képviselő Pécs: Fodor Béla.

Hhetény községben évente tartandó 2 országos vásár hely- pénz-szedése

a f. évtől számítandó 3 egymásután folyó évekre, ugyan Hhetényben a község házában f. évi április 16-án reggel 9 órakor nyilvános árverés útján bérbe adatik.

Beuerlein János Kincse József
kérjegyző. bíró.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemelve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénadtartalmának csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénadtartalmának köszönhetően a Margit-forrás a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhetően a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénadtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfb**an a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

☛ **Mint ivóvíz** ☛

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. ndv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerházaiban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.